

Biển Và Tôi

Nguyễn Văn Hiếu

Đêm nay ánh trăng chảy ướt đầm chiếu vào hình ảnh thơ mộng trong lòng tôi. Tôi đứng lặng bên bờ biển, ngẩn nghe tiếng vọng sao trời. Một đóa hoa cô đơn từ lâu trong tôi đã ngủ im lìm. Tôi luôn giữ gìn mùi hương trong một giấc mơ. Ôi, giấc mơ, giấc mơ của trăng sáng nhớ về người mẹ. Ôi, mẹ, một mình mẹ, vì sao vẫn còn đứng nơi đây, bãi biển lúc hoàng hôn? Mẹ hãy về nhà thôi hỡi mẹ! Ô không, mẹ chẳng về nhà. Mẹ yêu gió chiều thổi trên bãi cát, dưới bóng chiều thần thơ.

Ôi mẹ, vì sao mẹ cứ mãi bồi hồi trên biển lạnh vắng người?! Hãy về nhà thôi, hỡi mẹ, ô không, con hãy nghe biển ca, biển đêm dưới ánh sao, trong gió lạnh. Bên chân trời đã dậy màu đen, trong chốc lát có luồng gió dữ. Về nhà thôi, hỡi mẹ. Ô không, con hãy xem mẹ học bay như loài hải âu lướt sóng. Trong đêm tối, trên bãi cát, bóng chiếc thân mềm mại xoay tròn, lượn tròn, lượn tròn là lúc con ra đời từ biển giữa sóng triều, trong ánh sóng, trong bọt sóng luống cuống. Bây giờ con có nghe tiếng hát véo von giữa tấm thân mềm mại đêm đen nuốt chửng ánh sao, ngọn triều nuốt chửng bãi cát vàng. Một lần bố con đã đến đây như biển khơi lặng lẽ, còn con như trăng sáng lung linh, trăng sáng rơi vào lòng biển lớn, cuộc đời buồn bỗng hóa bình minh. Rồi bố con đến bên mẹ khẽ nói: “*Anh xin làm sóng biển. Hôn mãi cát vàng em. Hôn thật khẽ thật êm. Hôn êm đêm mãi mãi. Anh không xứng là biển xanh. Nhưng cũng xin làm bề biển. Để hát mãi bên gành. Một tình chung*

không hết. Để những khi bọt tung trắng xóa. Và gió về bay tỏa nơi nơi. Như hôn mãi ngàn năm không tỏa. Bởi yêu bờ lắm lắm em ơi!” (*). Bố tôi âu yếm hôn lên mái đầu tôi, còn tôi phải tan những bọt biển trên áo quần của bố trong tiếng nói hòa theo tiếng gió cùng giọt mưa bay nhẹ, mẹ tôi nghe văng vẳng – mãi bên em suốt đời anh xin nguyện, mẹ và con trong giấc ngủ bình yên.

Bỗng vang lên ánh chớp lóe xuyên toàn thân mẹ. Mẹ tôi ngơ ngác, lạ lùng trong cái chớp mắt đất trời như sụp đổ. Bố ơi, đêm nay bố đâu vắng. Bố giạt trôi giờ ở phương nào hay bố đã trở về biển phiêu bồng trong đại dương, mặc con một mình sợ hãi, để mẹ một mình cô lẽ buồn. Nhưng mẹ vẫn âm thầm đã bao giờ mệt vì con nào đã biết gì ly biệt, biết cha đi góc bể hay chân trời. Mẹ một việc cứ dầm mưa giải gió cho một ngày con bắt đầu biết bơi qua biển, tìm lại bố con giáp mặt với nụ cười.

Khi những chiếc lá vàng cuối mùa thu còn lóng lánh sương. Khi đàn chim én nhỏ lạc loài hốt liú lo, con sẽ nhớ lại một nơi chốn xa xưa cùng những bài ca dao, những câu hò lục bát dịu dặt miên man của miền biển “Cha chèo, mẹ bẻ, con câu. Ăn nhờ bọt nước lấy đầu làm giàu”, câu hò đã nuôi dưỡng tuổi thơ của con và những giai điệu đó đã vấn vương tâm hồn của mẹ. Và khi đứng giữa khung trời mới và hy vọng, mẹ vẫn còn hun đúc lòng nhiệt tình nghĩ đến những ngày sắp đến của con, chỉ vì rồi một ngày nào đó con sẽ tuyệt khỏi vòng tay mẹ; mẹ mong con bước xuống

cuộc đời vẫn bình yên như con nước thả ra khỏi đập vẫn bình yên chảy trôi.

Mẹ may mắn gặp những người bạn có những đứa con như mẹ, cho mẹ biết được có những điều thực tế nhưng cũng đầy viễn mơ. Con ạ! Nhiều lần ngồi chơi với những người bạn, mẹ tâm niệm tốt nhất không bao giờ nhắc đến con họ. Một gia đình xây dựng được mười năm, hai mươi năm, thì tình yêu đã già, còn lại chỉ là ngày tháng. Trong ngày tháng chỉ là những đứa con. Tự mình khen, họ sẽ nói một mình thôi, một hồi bắt chấp người nghe chán ngán hay mỗi mệt. Lòng người cứ lớp người nọ làm đau lớp người kia như ván cờ “Domino”, con cờ này húc đổ con cờ kia, cứ thế va vào nhau. Mẹ đã từng hỏi nhiều người bạn: “Bạn có biết tên mẹ bạn không?” Trả lời là tất nhiên. Bạn biết tên bà nội hoặc bà ngoại bạn không? Một nửa gật đầu. Bạn biết tên ông cố bạn không? Hầu như không ai khẳng định hoặc trả lời rất vô tình. Mẹ nghĩ, thật đáng buồn, qua bốn đời, con người đã không rõ cội nguồn của mình ở đâu. Trên đời có biết gia đình cật lực tốn công sức vì chuyện để lại của cải “nối hương hỏa”, xây cất “từ đường”, vì có “ai giàu ba họ, ai khó ba đời”. Nghĩ lại chẳng có ý nghĩa gì! Có con ai cũng hy vọng lúc còn bé con ngoan. Khi lớn khôn con có chí khí, nhưng khi con được nhận vào làm việc là con đang đứng giữa hai loại quan chức có vẻ huy hoàng lung linh nhưng hình như cũng hay phù du tàn lụi. Hiện con có một sự nghiệp tốt đẹp, rồi một ngày có ai sẽ hỏi con,

con hãy trả lời: Với năng lực và lòng tự trọng, tôi làm việc không sợ mất chức; mất chức tôi sẽ mở một “business” có số thu nhập nhiều hơn hiện nay! Tôi sẽ đi làm công một nơi khác. Tôi sẽ hiểu thêm thế nào là “thiếu dục tri túc”, lúc đó tôi sẽ đọc lại những trang kinh xưa trong âm hưởng của điều pháp, một thực tại cuối cùng bền vững để làm chỗ đặt chân.

Từ quan niệm tìm kiếm một công việc truyền thống, con đã biết những ai làm bố mẹ cũng mong con hơn người nên đã có những đợt hướng dẫn, kết quả chỉ có thể tạo ra một số dờ dờ ương ương. Xã hội con đang sống đây là do các sắc tộc, các loại người tạo thành. Bố mẹ sinh con, nuôi con lớn, cho ăn học bình thường là hoàn thành trách nhiệm; nhưng cứ đòi sông không chảy; đứng vào cái thùng vuông cho thành vuông; chứa vào cái chậu tròn cho thành tròn; thật dễ hoài công! Nếu ai ai cũng là Julie Robert, Micheal Douglas Margaret Thatcher, Bill Gates, David Beckham; ai ai cũng là nhà nghệ sĩ, thì thế giới này đáng sợ biết chừng nào! Tiếp xúc nhiều với những người lớn này, con sẽ thấy càng những ai đòi phải dạy dỗ con cái một cách mạnh mẽ như thế thấy càng là những người sống và nghĩ thật đơn giản! Có thể những người bạn của mẹ, bản thân họ sống không tự tin nên họ gởi gắm đặt hy vọng vào con cái quá nhiều. Chuyện này thật tàn khốc, kết quả là đổ vạ cho nhau.

Mặc dầu còn có câu “con hơn cha là nhà có phúc”, nhưng mẹ vẫn nghĩ về bản thân của mẹ đã như thế nào đòi hỏi nơi con một cách khó khăn. Tính mạng con là thuộc về con. Có điều mẹ không bao giờ nghĩ không có thiết kế của mẹ con chẳng làm nên điều gì! Ngược lại sanh mạng của con không thể chịu đựng quá nhẹ hoặc quá nặng. Mẹ luôn dạy con có tính thần phần đấu, cần thiết phải có tính khiêm cung và đạo đức tối thiểu

để làm người. Vì tất cả quá trình học tập của con tại các học viện đã truyền thụ tri thức và kỹ năng; và còn ngoài trường ngoài xã hội truyền thụ kinh nghiệm cuộc đời cho con. Con hãy nắm lấy vận mệnh chính mình, con người sẽ tỏa ra ánh sáng chói lọi của bản thân.

Con cũng biết nếu mẹ là nhà văn viết tiểu thuyết, cái gọi là cảnh đời tình tiết là sự phát triển của tính cách nhân vật, trong khi đó con người đang sống thì tính cách là vận mệnh. Mẹ thử ví von một vài câu hỏi nhỏ: Thứ nhất là: cảm giác của con. Thứ hai là: nhận xét của người khác về con. Thứ ba là: con từ lúc đầu. Mẹ được biết tất cả sẽ trả lời nhận thấy “cảm giác tự ngã”. Mặc dù thay đổi thế nào, luôn luôn không vượt qua hai loại: một là tốt đẹp, lẫm liệt như rồng bay phượng múa, một là luôn lời oán than như con trâu kéo cày, con bò ăn vào là cỏ, vắt ra là sữa, suốt đời cần cù chịu khó. Có thể nói con người rất khó nhận thức được mình, chẳng khác gì mắt không nhìn được mắt. Nhưng chính nhận thức bản thân và thiết kế lại bản thân là việc quan trọng của con người. Thiên tài đầu phải ba trăm năm mới có một hai người. Thiên tài có trong mỗi con người, mục đích là có phát hiện thiên tài trên bản thân mình hay không? Có những người khiêm nhường như nhà triết học Pascal nói “Thiên tài chỉ là một sự kiên nhẫn lâu dài” (*La génie n'est qu'une longue patience*) hay nhà bác học người Mỹ Thomas Edison, nhà phát minh ngọn đèn điện và các loại về điện trả lời: “Thiên tài là một phần trăm của nguồn cảm hứng, chín mươi phần trăm của mồ hôi” (*Genius is one percent inspiration, ninety percent perspiration*). Điều đáng tiếc là rất nhiều, là rất nhiều, rất nhiều người cho đến lúc khi lìa đời cũng không phát hiện và phát triển thiên tài, đã làm lu mờ cái “bản lai diện mục” của mình. Cho nên bao giờ cũng thiếu vĩ nhân còn chúng sanh

nhiều vô cùng tận.

Con đã hiểu, mẹ đã từng lo lắng cho con, đã từng giận con, thậm chí trách mắng con. Nhiều lúc mẹ nghĩ nếu con mình sinh ra đã có ngay tư duy và hiểu biết đương thời như mình thì tốt biết bao! Tại sao mẹ phải học từ số 1 trở đi, khó khăn lắm mẹ mới học thêm một ít văn hóa, nhưng mẹ mỗi ngày một già đi, còn con yêu quý của mẹ lại phải học từ số một? Mẹ sẽ không bao giờ lấy ý chí quá đáng để áp đặt con. Những ý nghĩ của mẹ về con có thể có nhiều người không hài lòng. Nhưng con đã biết mẹ cũng từng ôn tập với con, gởi con đi học thêm những môn con còn kém, con phải đánh điểm cao khi kiểm tra ôn tập cuối học kỳ. Mẹ chỉ yêu cầu con có tinh thần dẻo dai, trí tuệ sáng suốt bền vững, làm việc trong say sưa hứng thú, yêu nghề. Mẹ không đòi hỏi con làm nhà “nọ” nhà “kia”, trước hết phải làm người khiêm nhường, làm một người bình thường.

Những đợt sóng bất ngờ sau một đêm mưa, gió lặn sâu trong nước xô sóng chồm lên ào ạt đổi bờ. Tâm tính của biển vốn thất thường. Biển đã cho mẹ những ký ức đắng cay một thời bão nổi. Bây giờ biển trở lại màu xanh thẳm, phẳng lặng. Tiếng sóng nhẹ vỗ mơn man, khi lẳng đặng, lúc ẩn hiện vọng lại. Đường chân trời mây tím nhạt nhòe trong mắt đậu hàng dài nơi giáp ranh trời và biển cùng mây hòa nhập trong cái nhìn rán nắng hoàng hôn, mẹ vẫn chờ con về buổi cơm chiều một ngày mùa đông.

(*) Thơ Xuân Diệu

Nguyễn Văn Hiếu

